

ENTREVISTA AMB JOVENTUTS MUSICALS DE BARCELONA

L'any vinent, Joventuts Musicals celebrarà els seus primers 50 anys d'història. Joan Millà, president de la delegació de Barcelona -la pionera- ens explica al llarg d'aquesta entrevista l'important paper d'una entitat com la que representa dins del procés de professionalització dels joves músics.

- CCM: Ens podria explicar els trets característics de Joventuts Musicals de Barcelona?

- Joan Millà: A Catalunya hi ha 40 associacions de JM que actuen en diferents àmbits territorials, i nosaltres ho fem al de la ciutat de Barcelona. Dins de les possibilitats de les diferents delegacions, a Joventuts Musicals de Barcelona ens hem dedicat -des de fa bastants anys- a promocionar "sui generis" la gent jove que vol entrar com a intèrpret en el món dels concerts. En definitiva, el nostre objectiu és "fer arribar la música als joves i els joves a la música."

- Ens imaginem que veure el naixement d'una carrera professional, fer el seu seguiment, a on arriba, ... deu ser un fet extraordinari. Com es viu tot això?

- Des del punt de vista personal, com a gran aficionat a la música però no com a músic professional, aquest aspecte m'omple de satisfacció. Si no fos per aquesta satisfacció seria molt difícil continuar amb la feina diària de l'associació. Estar en una entitat o associació musical, ara i avui, comporta un seguit de problemes i de dificultats de tot tipus. Una de les poques compensacions és precisament aquest fet, veure com, per exemple,

nostres mitjans durant dos, tres, quatre anys com a màxim. Després s'entén que cadascú ha de continuar el seu camí. La tutela s'ha d'anar distribuint amb la gent que va sortint i la que comença.

- Com establiu el primer contacte amb els futurs joves intèrprets? Teniu relació amb els diferents centres on es formen els joves músics?

- Periòdicament convoquem unes proves de selecció que prèviament s'envien a les escoles de música i conservatoris, així com també als professors i catedràtics de l'instrument determinat. Els joves es van inscrivint lliurament. Pensem que Joventuts Musicals de Barcelona no té vocació de descobrir talents. Entenem que no és la nostra funció. Sobretot ens dediquem a donar a conèixer el que s'està fent. De tota aquesta base hi ha un percentatge de joves que sortiran, que aniran fent el seu camí musical. Això no vol dir que arribin a ser una gran figura, però el que és evident és que com més ample sigui la base més possibilitats hi haurà que surti el gran músic, el gran intèrpret, el geni.

- A la vostra associació treballeu amb joves i músics. És evident que el fet de treballar amb aquesta franja de població implica que no es pugui demanar un alt grau de maduresa. Per això, en bona part, esteu! Com us arriba el jove? Té models prefixats del que vol dir "fer carrera musical"? Com se l'ajuda a ser ell mateix i no un model estereotipat?

- Amb el temps aquest tema ha anat canviant. Fa uns anys tots els que sortien dels conservatoris o escoles de música volien ser concertistes. Volien triomfar ràpidament i guanyar-se la vida de bona manera en poc temps. Les escoles i conservatoris han treballat molt per tal de fer entendre que això no és així. Existeixen moltes més possibilitats que la de convertir-se en intèrpret solista. Els grups de cambra, els conjunts instrumentals, les orquestres, tenen les seves necessitats i els cal nodrir-se d'intèrprets de qualitat. A grans trets, els joves ens arriben de dues maneres: el que es vol menjar el món -i no sempre l'ambició va acompanyada de la qualitat o les ganes de treball-, i després el que ha agafat aquesta carrera sense masses esperances. A la universitat passa el mateix: hi ha carreres que són teòricament

molts coneguts compositors actuals han obtingut en els seus inicis el nostre Premi de Composició i com, de mica en mica, s'han anat formant, ampliant el seu bagatge professional i guanyant altres premis i concursos fins, finalment, situar-se. El jove músic difícilment recorda els seus inicis professionals. No obstant, si tot el que fem dóna resultats, el nostre esforç i treball adquireix sentit. Al començament de la carrera professional d'un músic podem posar a la seva disposició els

Joan Millà i Francolí. Nascut a Barcelona el 1932. Cursà el batxillerat al Col·legi Sagrat Cor dels Jesuïtes de la mateixa ciutat. Estudis de química i sociologia. Professionalment és expert i assessor en restauració monumental. Ha donat conferències, classes i ha publicat articles especialitzats sobre aquest tema. Vinculat al món de la dansa, teatre i música a partir dels anys cinquanta. President de Joventuts Musicals de Barcelona des de 1977. Des d'aquest càrrec ha fomentat la creació de noves associacions en aquest camp i la dinamització d'activitats musicals a la ciutat de Barcelona. Fundador i vice-president del Consell Català de la Música.

molt interessants però amb poques sortides professionals. Un pot arribar a ser farmacèutic sense tenir vocació. En canvi, per ser músic si no hi ha unes qualitats innates molt clares és molt difícil. La música és un llenguatge crític, teòric i pràctic que necessita una predisposició especial. L'estudiant que comenta "jo he fet música perquè no sabia què fer" és gairebé impossible que arribi a professional. La vocació és una condició inherent a totes les disciplines artístiques però potser amb la música és quasi bé indispensable. Després, l'ofici i el domini de la tècnica s'aprenen anat a classe i amb el contacte amb el professor. Totes les qualitats relacionades amb la vocació -tot i que també tenen el seu grau d'aprenentatge- són molt difícils d'adquirir si no hi ha aquesta predisposició i s'ha de partir de zero. La persona amb vocació també està disposada a acceptar els sacrificis que li vindran. A JMB ajudem als joves músics a digerir que no tot són "flors i violes" i que -com a la majoria de professions- t'has d'adaptar al mercat laboral existent. El nostre jurat seleccionador, a banda de fer una tria, també dóna la seva opinió, orienta al músic. Aquestes opinions i consells són molt importants. Més que una "master class" són sessions amb professionals del país que donen el seu punt de vista.

- Amb les possibilitats d'actuació que ofereu, és evident que el jove intèrpret es més conscient d'ell mateix, de les seves possibilitats, del valor just que té el que pot oferir. Com es viuen aquests inicis artístics i aquests inicis musicals?

- Molts joves acaben pensant que la nostra gestió no és suficient. L'entitat té uns mecanismes i unes normes establertes al llarg dels anys que fan que el seu ritme no sempre coincideixi amb les "ganes accelerades" del jovent que vol veure resultats immediats. Possiblement, en els inicis, creu que no estem a la seva alçada. No és el mateix preparar-se per córrer una maratón que per fer una carrera curta. Però amb el temps arriba l'equilibri i es comença a valorar la feina que fem. Tot és qüestió d'anar superant etapes i nivells. Fa uns anys la incidència cultural de JMB a la ciutat era molt gran perquè existia un gran buit. Actualment, tot i que fem més activitat, la incidència és menor ja que afortunadament la ciutat disposa de molta més oferta musical. En certa manera, aquesta situació ja és normal. Quanta menys incidència tinguin organitzacions com la nostra més diu a favor de la cultura del lloc a on estàs.

- Un cop el jove músic seleccionat ha realitzat diverses interpretacions en els diferents concerts que prepareu, què sol passar? Feu un seguiment? Teniu contactes amb els representants i mànagers?

- Fora de Barcelona és més fàcil que hi hagi representants que incorporin grups joves en la seva oferta. Generalment són forces vives relacionades amb el seu entorn i molt vinculades a la comarca. Fa anys, en els inicis dels ajuntaments democràtics, molts representants de Joventuts Musicals d'arreu del país van passar a ser a ser els responsables de cultura dels seus municipis. Això va comportar la desaparició de moltes delegacions de Joventuts Musicals, però també més sensibilitat amb el tema. Ser representant de músics joves necessita més temps i dedicació que d'intèrprets ja consagrats. Amb els joves hi ha més risc i, que jo sàpiga, no hi ha cap ajut pel tema. Al no existir una escola de formació de mànagers tampoc hi ha mànagers joves. El cas de la música pop o rock és diferent.

Concert del Quartet de Clarinets Chalumeau a l'Auditori de la SGAE dins dels Cicle de Nous Repertoris Musica XXI (20/2/01).

Jeunesses Musicales és segons la UNESCO el moviment cultural juvenil més important del món. Un moviment internacional multicultural, format per una xarxa d'associacions que ofereixen activitats musicals múltiples i diversificades en tot el món. És un moviment privat, no governamental ni partidista. Jeunesses Musicales actua sense cap mena de discriminació i està obligada pels seus estatuts a defensar i promoure la difusió de la música, buscant una societat respectuosa i interessada per la identitat cultural de cada persona. La Federació Internacional de Joventuts Musicals (FIJM) fou creada a Brussel·les l'any 1945. Actualment s'estructura com a Confederació d'Associacions Locals Autònomes repartides per a tot l'àmbit estatal. És una entitat sense ànim de lucre. JOVENTUTS MUSICALS DE BARCELONA, fou la primera Associació de l'Estat i va ser creada l'any 1952. És membre fundador del Consell Català de la Música l'any 1992. Rebé de la Conselleria de Cultura de la Generalitat de Catalunya el Premi Nacional de Música l'any 1993 com a millor promotor. Entre les seves principals i més conegudes activitats destaca el Festival Internacional de Música de Barcelona (1963-1975), el cicle Mozartiana (1987-1991), els cicles d'Audicions Musicals per a Escolars (des de l'any 1952), el Concurs per a Joves Compositors, Premi Frederic Mompou, (des de l'any 1979) i tots els cicles de joves intèrprets que ve realitzant des dels seus inicis.

- Com està el tema d'indoure músics joves -amb un mínim d'experiència- en els circuits, festivals, concerts ... d'una manera normalitzada però també una mica tutelada. Existeix aquesta tutela, aquest ajut o suport al promotor pel risc que assumeix?

- Si existeix, jo no ho conec. La nostra experiència és que tenim una certa incidència. Hi ha alguns festivals i cicles més sensibles que d'altres. Per exemple, els Concerts en el Claustre de Sant Domènec i un Cicle per a Piano del Festival de Peralada. Aquests concerts es van programar després a diferents festivals arreu d'Espanya: el de Santander, de San Sebastián, de Sevilla, etc. amb el seu públic i amb la seva crítica. Aquesta experiència es va dur a terme de manera puntual, i ens agradaria poder-la fer més sovint. Malauradament no ha estat així.

- Parlem d'un altre tipus de suport diferent al de la música en viu. El tema de les ràdios i televisions. Fan el servei públic que haurien de fer?

- Sospito que no. A nosaltres gairebé ens venen a gravar a tots els concerts que fem. Però a mesura que les ràdios han anat adquirint materials també han anat cobrint el gran buit de gravacions de música en directe del país que existia, i ara, conseqüentment, el seu interès també ha anat disminuint. Aquestes gravacions són utilitzades com a moneda de canvi amb d'altres ràdios i països per tal d'anar ampliant els fons propis. És possible doncs que els nostres intèrprets s'escollin més a fora que no pas aquí. També cal tenir en compte que la definició de jove intèrpret és un terme genèric i que s'utilitza molt més que fa uns anys.

- Parla'ns una mica d'altres activitats que porta a terme JMB, com són les audicions per a escolars i el concurs per a joves compositors.

- Ja en els anys 40 el mestre Toldrà amb l'Orquestra Municipal i posteriorment el mestre Artur Martorell, van dissenyar una sèrie d'audicions per a escolars. Joventuts Musicals fa més de trenta anys que també organitza aquest tipus de concerts adreçats als estudiants. Respecte al Concurs per a Joves

Compositors, darrerament anomenat "Premi Frederic Mompou", ja fa 22 anys que l'organitzem. Durant aquest temps han passat músics coneguts com Salvador Brotons, Albert Guinovart, Jesús Rodríguez Picó, Jep Nuix, Agustí Charles, i molts més. A banda d'un premi en metàl·lic i l'edició de la seva obra, el compositor que guanya el concurs esdevé Compositor Jove de l'Any dins dels concerts de la "Xarxa de Clàssica i Jazz a Catalunya" de JM de Catalunya.

- Ja per acabar, quin creus hauria de ser el paper del Consell Català de la Música en el panorama musical català i més concretament en els temes relacionats amb la promoció i suport del músic que comença?

- Em sembla que és el paper d'aglutinar i fer d'interlocutor amb l'administració. També de representació a nivell internacional. El CCM és una entitat representativa del sector i és molt important que continuï sent un organisme no oficial i per tant independent. Per l'administració aquesta característica pot representar un contrapunt respecte al seu poder, i veure'ns com una força que no li convé. Opino que s'ha de defensar la independència del Consell i que hauria de servir per solucionar temes que afecten a les associacions musicals. En aquest sentit no hem refereixo a aspectes econòmics, sinó a d'altres relacionats amb els inicis professionals del músic i la seva situació legal. Ens agradaria disposar d'un estudi comparatiu entre països on es tractessin aquests temes. Amb els congressos i debats que ha organitzat, el CCM sempre ha contribuït a reflexionar i a donar idees. Els temes que s'hi ha tractat han estat d'interès per a la millora del panorama musical i cultural del país. En aquest sentit, canalitzar les inquietuds del sector és una feina que hauria de continuar fent. El CCM és un eina fora de l'administració i massa sovint aquesta mateixa administració no li dóna la importància que es mereix. Sense perdre la llibertat, hauria de rebre el suport necessari per tal que pugues aconseguir els objectius pels quals va ser creat fa deu anys.

Joan Fradera